

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

J.nr. 3761
Den 7. november 2006

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 1. november 2006 (Ad L 28) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 9:

Spørgsmål 9:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 1. november 2006 fra Peer Risager, Sæby, jf. L 28 – bilag 6.”

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarestyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg henholder mig:

”Fødevarestyrelsen har følgende kommentarer til henvendelsen fra Peer Risager:

Ad. punkt 1: Ensartethed

Det er vigtigt i størst muligt omfang at skabe ensartethed i forvaltningen, således at ens forhold behandles ens i de forskellige fødevareregioner og blandt de forskellige tilsynsførende. Det er et særligt indsatsområde for Fødevarestyrelsen, som kontinuerligt og på flere forskellige plan arbejder med at sikre ensartethed i fødevareregionernes sagsbehandling bl.a. gennem kurser for tilsynsførende, erfa-møder, vejledninger osv.

Det er imidlertid også sådan, at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en konkret vurdering af, hvilken sanktion der er den korrekte i den enkelte virksomhed. Der skal anvendes den sanktion, som er nødvendig for at sikre, at virksomheden overholder lovgivningen. På den anden side må sanktionen ikke være mere indgribende end nødvendigt.

Hvilken sanktion, der skal anvendes, vurderes ud fra samtlige sagens omstændigheder, herunder om der er tale om en virksomhed, som normalt overholder reglerne. To tilfælde, som umiddelbart ser ens ud, kan på den baggrund godt skulle behandles forskelligt ud fra en konkret vurdering.

Men vurderingen foretages naturligvis på et sagligt grundlag og ikke ud fra den enkelte tilsynsførendes individuelle opfattelse.

Ad. punkt 2: Bagatelgrænse

Der henvises til nul-tolerance planens punkt om mere konsekvent bødesanktionering på udvalgte områder, således at alle overtrædelser, der ikke er rene bagateller, skal straffes med bøde. Punktet er udmøntet i ”Instruks om mere konsekvent bødesanktionering på udvalgte områder”, som trådte i kraft den 1. juli 2006.

Instruksen medfører, at udgangspunktet ved overtrædelse af klare regler er en administrativ bøde. Klare regler foreligger, hvis der ikke almindeligvis er tvivl om fortolkningen af dem, og det af det faktiske forhold klart fremgår, at der er tale om en overtrædelse.

Det fremgår imidlertid også af instruksen, at der er en bagatelgrænse, således at bagatelagtige overtrædelser ikke nødvendigvis skal medføre en administrativ bøde ved overtrædelse af klare regler. Som eksempel kan nævnes, at der findes en enkelt eller meget få varer med overskreden holdbarhed ud af et større varesortiment. Hvilken sanktion, der konkret skal anvendes, afhænger således også i disse situationer af en samlet og individuel vurdering af alle sagens aspekter, herunder om der er tale om en virksomhed, som normalt overholder reglerne. Der kan ikke opstilles en fast grænse for, hvornår en overtrædelse er bagatelagtig, men der er en løbende drøftelse blandt de tilsynsførende af bagatelgrænser på erfa-møder, kurser og lignende, som medvirker til at sikre, at de foretager vurderingen på samme grundlag.

Ad. punkt 3: Bødestørrelser

For så vidt angår betragtningerne om bøder for manglende dokumentation for udført egenkontrol skal Fødevarestyrelsen bemærke, at der også i sådanne situationer skal foretages en konkret vurdering, hvor overtrædelsens karakter og omfang afvejes i forhold til de øvrige oplysninger i sagen.

I tilfælde af, at der ikke er fuldt ud dokumentation for udført egenkontrol, skal det vurderes, hvilken sanktion, der er den rette. Såfremt der er tale om en virksomhed, som i øvrigt har styr på sin egenkontrol og normalt overholder lovgivningen på området, kan en indskærpelse eller eventuelt vejledning være den rette reaktion.

For så vidt angår betragtningerne vedrørende diskrimination af de små butikker i forhold til bødestørrelse skal det bemærkes, at det med virkning fra 1. januar 2006 netop blev muligt at differentiere bødestørrelsen efter virksomhedens omsætning. Muligheden for differentiering efter størrelse har således intet med lovforslaget at gøre. Hjemlen i fødevarerlovens § 60, stk. 5, har netop til hensigt at forhøje bødeniveauet for større virksomheder, således at den præventive effekt forholdsmæssigt bliver bedre sammenlignelig uanset virksomhedernes omsætning og størrelse.

Hjemlen til differentiering efter virksomhedens størrelse er udmøntet således, at der i forbindelse med domstolsprøvelse tages hensyn til virksomhedens omsætning, mens der ved udstedelse af administrative bødeforlæg af praktiske årsager tages udgangspunkt i antallet af ansatte i virksomheden.

Såfremt det vurderes, at anvendelse af kriteriet antal ansatte ved udstedelse af et administrativt bødeforlæg ikke i det konkrete tilfælde giver et retvisende billede, fordi virksomhedens omsætning vurderes til at være meget stor i forhold til antal ansatte, skal forholdet politianmeldes med påstand om en højere bøde. Såfremt anvendelse af kriteriet antal ansatte ikke giver et retvisende billede, fordi en virksomhed med et større antal ansatte har en usædvanlig lav omsætning, kan dette ud fra en konkret vurdering lægges til grund som en formildende omstændighed ved udstedelse af en administrativ bøde.

Ad. punkt 4: Dokumentation i egenkontrol

Fødevarestyrelsen afholdt den 10. maj 2006 et møde med deltagelse af brancheorganisationerne om evaluering af egenkontrol i detailledet. Fødevarestyrelsen oplyste ved den lejlighed, at det er styrelsens generelle holdning, at mindre butikker, der ikke forhandler letfordærvelige fødevarer, ofte kan nøjes med at dokumentere temperaturer periodisk f.eks. én gang ugentligt. Det blev imidlertid samtidig understreget, at frekvensen for dokumentation af temperaturmålinger og egenkontrollen generelt skal vurderes separat for den enkelte virksomhed ud fra elementer som bl.a. butiksstørrelse og sortiment.

Det er virksomhedernes ansvar at udarbejde et egenkontrolprogram og udføre egenkontrol. Det er virksomhederne selv, der i første omgang fastlægger omfang og frekvenser. Ved kontrolbesøg fra fødevareregionerne vurderes egenkontrolprogrammet løbende, herunder om egenkontrolprogrammet er tilstrækkeligt for at holde et højt niveau af fødevarerikthed.

Da der således er tale om en individuel vurdering i den enkelte virksomhed, kan fødevaremyndighederne ikke indgå aftaler med brancher eller enkelte fødevareriktheder om frekvensen for

dokumentation af egenkontrollen. Der blev hverken på det pågældende møde eller senere indgået aftaler om frekvenser for dokumentation af egenkontrollen for specifikke brancher eller virksomheder, herunder ”mand og kone”-virksomheder.

Ad. punkt 5: Tilbagekaldelse af fødevarer

Hurtig og effektiv tilbagetrækning af sundhedsskadelige fødevarer, fødevarer uegnet til menneskeføde eller fødevarer, som i øvrigt ikke opfylder kravene i fødevarelovgivningen, er afgørende for at sikre, at forbrugerne ikke udsættes for disse fødevarer, som i værste fald kan have alvorlige fødevarsikkerhedsmæssige konsekvenser.

Der er fastsat nærmere procedurer for tilbagetrækning af bl.a. sundhedsskadelige fødevarer, som skal sikre, at tilbagetrækningen sker hurtigt og effektivt. Ét af leddene i denne procedure er, at virksomheden skal kunne dokumentere, at der er sket tilbagetrækning.

I lovforslaget er udgangspunktet for overtrædelse af disse procedurer en bøde på 40.000 kr. Ved fastsættelse af bødens størrelse er der særligt taget hensyn til de meget alvorlige konsekvenser manglende eller utilstrækkelig tilbagetrækning kan få for fødevarsikkerheden.

Men også i disse situationer skal der foretages en konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, herunder om der er formildende eller skærpnde omstændigheder. Som det også fremgår eksplicit af lovforslaget, kan der ved mindre fejl, som vurderes ikke at have haft en konkret betydning for en effektiv tilbagetrækning eller for fødevarsikkerheden, særligt overvejes, om der er grundlag for anvendelse af eventuelle formildende omstændigheder.”

Lars Barfoed

/ Thomas Elvensø